

Nisse i Ekeby

av Anders "Källe" Karlsson

Jag hade förmånen att som barn växa upp på Lilla Ekeby, som mina föräldrar Yngve och Inez Karlsson förvärvade 12 september 1953, (samma dag som min bror Håkan föddes, vilket gjorde att min mamma inte kunde vara med vid köptillfället).

En ynnest för pappa och mamma, som unga och nyetablerade lantbrukare, var att ha familjen Eriksson på Stora Ekeby som närmsta granne.

Familjen Eriksson bestod då av mamman Augusta, född 1870, och barnen Eva, f. 1898, Martin, f. 1899, Nils, f. 1904, Valborg f. 1910 och Torsten f. 1912. Fadern Adolf f. 1861 gick bort i början av 1940-talet.

Sonen Nils, "Nisse i Ekeby" som han allmänt kallades, finns det otaliga historier och anekdoter om, som jag tänkte dela med mig en bråkdel av. Sanna eller inte?

Original

Nisse var, som jag upplevde det, Tystbergas sista "original" i, märk väl, positiv bemärkelse. Många är de historier han berättat för oss barn, som lyssnade med stora öron. De flesta anekdoter och historier bär min bror

Håkan på, som är tolv år äldre än jag, och hann uppleva Nisse mer i vardagen.

Nisse var född 1904 och hann nog med det mesta i sitt 79-åriga liv. Jag ska nämna några av dem minnen jag har och fått återberättat för mej i någorlunda kronologisk ordning.

1955 var ett torrår, likt det vi har upplevt det gångna året 2018. Det var tufft för lantbruket, inte minst för pappa och mamma som var nystartade.

Familjen Eriksson på Stora Ekeby hade drivit gården i generationer och var stabila i kassan och mycket godhjärtade. Så Nisse kom en dag och sade till pappa att "han inte skulle gå till banken och betala dyr ränta, utan kom ner till mig så skriver vi en lapp och lägger i skrivbordslådan, så ordnar det sej".

Kassör

Nisse var duktig på ekonomi och hjälpte många att deklarerat. Han var även kassör i de flesta föreningarna i Tystberga, och man hörde aldrig talas om att det fattades några pengar. Vad man däremot kun-

"Nisse i Ekeby" har avlidit

I en ålder av 79 år har auktionisten och fd kommunalfullmäktigeordföranden Nils Eriksson, Granhammar, Tystberga, avlidit.

Få personer är väl så välkända på den sörmländska landsbygden som "Nisse i Ekeby" som han populärt kallades.

Nils Eriksson var född på Stora Ekeby. Som 14-åring fick han börja hos sin fader i dennes auktionsfirma och vilkens förfäder bedrivit sådan rörelse sedan början av 1600-talet. In i det sista hade han bouppteckningar och andra juridiska uppdrag.

de förundras över var hur han kunde ha koll på allt? Inte minst

när jag mötte honom en gång på Ekebyvägen och portföljen ramlade av hans moped.

–Oj då! Oj då! sa Nisse och klev av mopeden och började stoppa tillbaka sedlar som fladdrade omkring. Det var tydligen inte första gången, vad jag har hört.

På tal om att vara ekonomisk, så tyckte bröderna Eriks-

Nils Eriksson var engagerad i det kommunala arbetet. 1947 blev han ordförande i Tystberga kommunalfullmäktige och 1950 vid kommunsammanslagningen valdes han till samma uppdrag i storkommunen. I Bogstaortens elförening hade han varit kassör och föreståndare sedan 50 år tillbaka.

Hans mångsidiga intressen har även omfattat idrottsrörelsen. Sålunda var han med och bildade Tystberga GIF och var dess kassör samt aktiv fotbollsspelare och senare fotbollsdomare. Skytterörelsen låg alltid Nils Eriksson varmt om hjärtat och i Bogsta skyttegille var han ordförande i 25 år. Jakt var hans stora hobby och vad var väl naturligare än att han var sekreterare och kassör i Tystberga jaktvårdsförening. Bland annat var han revisor i Föreningsbanken.

Nils Eriksson sörjes närmast av maken Britta samt en dotter med make och syskon.

son att det var onödigt att köpa glykol till den ena traktorn på

gården, då den ändå gick så lite på vintern. Så de tömde kylaren på vatten när de ställde in den för vintern, så att den inte skulle frysa sönder. Men det glömde Nisse bort när han skulle ha traktorn på vårkanten, vilket fick till följd att traktorn ”koka-de” och senare lade av med ett motorhaveri som följd.

Sådan var han, den gode Nisse, han hoppade från det ena till det andra och hade ett finger med i spelet i det mesta i Tystberga på den tiden.

Kommunalpamp

Han var ju även kommunalpamp, tillsammans med Fagerlund och Lundberg, så länge vi var egen kommun fram till 1972. Vad jag har hört så var det gott om pengar även i kommunkassan.

Bogstaortens Elförening var också ett av Nisses skötebarn. Han tog gärna på sig stolpskorna själv om det var någon luftledning som behövde rättas till. Det var inte tal om att ringa någon erfaren elektriker. Jag vet inte om det var därför som det lite elakt sades att det blev strömlöst bara det blåste lite grann.

Syster Britta

Så har jag fått berättat för mig, att det var han som fick den äran att mottaga den nya distriktssköterskan på orten. Han mötte upp Syster Britta på järnvägsstationen. Det var första mötet, till det som sedermera blev ett livslångt äktenskap dem emellan.

I och med äktenskapet med Britta så flyttade de till Granhammar vid Aspdalen. Nisse lämnade därmed boendet på

Till minnet av Nils Eriksson

En värderad Tystbergabo har gått ur tiden. Nils Eriksson var känd av alla i Tystberga. Han var hela sitt långa liv engagerad i allt som hände i vår bygd, vår kommun och i den kyrkliga församlingen såväl i det praktiska och ekonomiska som i det politiska och ideella arbetet. Hans plats står tom inom många områden och saknaden är stor.

Minnet av hans verksamma liv kommer länge att leva kvar.

Hans personlighet var ett föredöme för oss alla, hjälpsam, glad och framåtsträvande. Han var lika god vän med fattig som med rik. Utan högmod och stora anspråk fullföljde han så länge krafterna räckte sin vardagsgärning.

Med tacksamhet böja vi våra huvuden i vördnad inför minnet av ”Nisse i Ekeby” som god vän, granne och församlingsbo och lysa frid över hans minne.

RAGNHILD

Ekeby vid dryga 40 års ålder. Men det glömde Nisse bort på bröllopsnatten, då han i vanlig ordning satte sej på sängkanten och klädde av sig. Då utbrast brodern Martin (som hade sängen i andra ändan av rummet):

–Vad gör du Nisse?

–Jag klär av mig och ska gå och lägga mig!

–Men ska du inte gå hem till Britta, du har ju gift dig? Du bor ju inte här längre!

–Javisst, hunna! sa Nisse, tankspridd som han var, och knallade hem till Granhammar.

Nisse och Britta fick dottern Christina, som är bosatt i Lerum.

Jakt

Ett av Nisses intressen var jakten. Men han hade ju många ”järn i elden” så han hade svårt att sitta still på ett pass en hel dag (till skillnad mot sin bror Martin, som var lugnet själv och tålmodigt satt stilla på sitt pass som han blev tilldelad). Än mindre att vara drevkarl, för han hade ju inte haft tid att utforska sin skog så noga och därmed kunde ”vingla iväg” ibland. Min pappa Yngve var jaktledare på Ekeby och Sättra, som är ett av Sörmlands äldsta jaktlag. Han hade ibland lite bekymmer när Nisse var drevkarl, och tyckte därför en gång att Nisse skulle vara passkytt.

–Nehej, det går inte! sa Nisse. Jag har inga strumpor i stövlarna, så jag kan inte sitta still!

Så var det även sommartid, då Nisse sällan eller aldrig hade strumpor på sig. Han hade väl inte tid att ta på sig några, tänker jag. Något man blev vittne till när man fick följa med ”gubbarna” och bada bastu i Centralskolan, vilket de gjorde en kväll i veckan.

Nisse anlände allt som oftast sist av alla, Han drog av allt på

överkroppen i ett svep, allt på underkroppen drog han ner på en gång, klev ur högen inklusive skor och lämnade på golvet.

Han höll bastun igång, för många gick dit för att hösta Nisses historier – veckans höjdpunkt! Efter att ha bastat och duschat av sig, så skakade han på sig, tog två pappershanddukar ur hållaren som han torkade sig med, klev i klädhögen och drog upp. Handduk hade han aldrig med sig.

Vintertecken

Vet ni förresten vad det första vintertecknet var på den tiden? Jo, det var när Nisse hade kört i diket med sin Volkswagen. Det var aldrig tal om att lägga på några vinterdäck.

Det finns mycket mera att berätta om ”Nisse i Ekeby” och familjen Eriksson, men det får bli en annan gång.

Jag vill slutligen uttrycka min tacksamhet till Nisse och Brittans dotter Christina och Nisses syskonbarn Hillevi och Anita, som gjorde att jag fick fortsätta att förvalta Stora Ekeby, som varit i Eriksson-släkten i fyra generationer.

”Nåt annat var det aldrig tal om” som fäderna skulle ha sagt.

I Tystberga kyrka jordfästes på fredagen auktionisten Nils Eriksson. Officiant var kyrkoherde Bo Byström från Nybro. Vid altartjänsten medverkade amiralitetspredikant Torsten Borgehammar från Kungl. Karlskrona Amiralitetsförsamling. Organist var kantor Bertil Ekman. Musikdirektör Bengt Nelvig framförde på violin Largo av Händel och Gammal fäbodpsalm av O Lindberg.

En mycket rik och vacker blomstergård nedlades vid bårren av släkt och vänner samt från Tystberga CKF-avdelning, Kamraterna i Tystberga brandkår, Eriksdals snickeri AB, Tystberga GIF, Tystberga-Bogsta centeravdelning, Tystberga pensionärsförening, Tystberga lottakår, Föreningsbanken, Tystberga byggnadsförening, Kyrkorådet Tystberga-Bälinge kyrkliga samfällighet, Bogsta skyttegille, Bogsta elförening. Hemvärnet paraderade med fanor vid bårren. Dessutom hade gåvor skänkts till Arbetsgemenskapen kyrklig förnyelse, Cancerfonden samt Lutherhjälpen.

I tidningsurklippen från 1983, som Inez Karlsson sparar, framgår vilken extraordinär människa Nisse i Ekeby var.

Ävenså Ragnhild, som skrivit Till Minnet av, beskriver honom som ”ett föredöme för oss alla, hjälpsam, glad och framåtsträvande. Han var lika god vän med fattig som med rik. Utan högmod och stora anspråk...”. Skribenten var grannen Ragnhild, som omnämns i artikeln om begravningsföljet vid Sättra.

Vid Nisses jordfästning nedlade en stor del av traktens föreningar och företag ”En mycket rik och vacker blomstergård”.